

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministerijai

A. Volano g. 2/7, LT-01516 Vilnius

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2010 m. gegužės 26 d. Nr. 9-36
Vilnius

Audito metu vertinome Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2009 metų suvestinių finansinių ir kitų ataskaitų duomenis, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams (toliau – valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumas) per 2009 metus. Ministerija 2009 metų suvestines finansines ir kitas ataskaitas, Valstybės kontrolės gautas 2009 m. vasario 22 d., pateikė 2009 m. vasario 22 d. raštu Nr. F7-007 „Dėl 2009 metų valstybės biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo suvestinio ataskaitų rinkinio“. Ministerijos vadovas yra atsakingas už suvestinių finansinių ir kitų ataskaitų parengimą ir pateikimą, valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą. Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę apie suvestines finansines ir kitas ataskaitas bei valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, kuriuose nustatyta, jog auditą turime planuoti ir atlikti taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą dėl suvestinių finansinių ir kitų ataskaitų duomenų tinkamo ir teisingo pateikimo, valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo. Audito metu surinkome įrodymus, kuriais pagrindėme Švietimo ir mokslo ministerijos apskaitos sistemos ir vidaus kontrolės, suvestinių finansinių ir kitų ataskaitų parengimo ir pateikimo, valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo vertinimus. Mes tikime, kad atliktas auditas suteikia pakankamą pagrindą mūsų nuomonei pareikšti.

Audito metu vertindami finansinių ir kitų ataskaitų duomenis nustatėme:

– negalime patvirtinti, kad iš 2009 m. ministerijos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (formoje Nr. 2) pateiktų 795 811,3 tūkst. Lt faktinių išlaidų tikrai patirta

5 523,5 tūkst. Lt išlaidų vykdant pavedimus, ir negalime įvertinti, ar biudžeto asignavimai panaudoti pagal paskirtį, nes 1 014,2 tūkst. Lt faktinių išlaidų nurodyta neturint jas pateisinančių dokumentų, o 4 509,3 tūkst. Lt faktinių išlaidų pagrįstos neišsamiais ar netinkamais apskaitos dokumentais (žr. ataskaitos 1.1.1 d., 6–7 psl.);

– dėl ministerijos ir pavaldžių įstaigų netinkamos patirtų išlaidų apskaitos pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) išlaidos nurodytos klaidingai: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų (2.1 straipsniai) kasinės išlaidos nurodytos 5 544,4 tūkst. Lt didesnės, faktinės išlaidos – 5 552,6 tūkst. Lt didesnės, prekių ir paslaugų naudojimo straipsnių (2.2 straipsniai) kasinės išlaidos – 1 160,6 tūkst. Lt mažesnės, faktinės išlaidos – 1 169,5 tūkst. Lt mažesnės, socialinių išmokų (2.7 straipsniai) kasinės išlaidos – 34,6 tūkst. Lt mažesnės, faktinės išlaidos – 34 tūkst. Lt mažesnės, kitų išlaidų (2.8 straipsniai) kasinės ir faktinės išlaidos – 3 930 tūkst. Lt mažesnės, materialiojo turto įsigijimo (3.1 straipsniai) kasinės ir faktinės išlaidos – 419,1 tūkst. Lt mažesnės. Taip pat negalime patvirtinti formoje Nr. 2 nurodytų kitų prekių ir kitų paslaugų išlaidų straipsnių 75 tūkst. Lt kasinių ir 82,1 tūkst. Lt faktinių išlaidų teisingumo (žr. ataskaitos 1.1.2 d., 8–11 psl.);

– dėl netinkamai pavaldžiose įstaigose tvarkomos kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos pagal programas ir ekonominės klasifikacijos straipsnius suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) socialinio draudimo įmokų (2.1.2.1.1.1 straipsnio) faktinės išlaidos nurodytos 52,8 tūkst. Lt mažesnės, taip pat negalime patvirtinti nurodytų 3 770,5 tūkst. Lt kasinių ir 1 417,0 tūkst. Lt faktinių išlaidų teisingumo (žr. ataskaitos 1.1.2 d., 11–12 psl.);

– ministerijai ir pavaldžioms įstaigoms apskaičius ateinančių metų išlaidas, Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje kasinės išlaidos nurodytos 79,4 tūkst. Lt didesnės (žr. ataskaitos 2 d., 23–24 psl.);

– dėl klaidingai tvarkomos turto apskaitos pavaldžiose įstaigose suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse ilgalaikio turto (aktyvo 01 sąskaita) likutis nurodytas 577,9 tūkst. Lt mažesnis, ilgalaikio turto fondo (pasyvo 250 sąskaita) ir nusidėvėjimo (pasyvo 02 sąskaita) likučiai – šia suma mažesni, trumpalaikio turto (aktyvo 070 sąskaita) ir trumpalaikio turto fondo (pasyvo 260 sąskaita) likučiai – 72,2 tūkst. Lt didesni, atsargų (aktyvo 06 sąskaita) ir finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) likučiai 17,7 tūkst. Lt mažesni, dėl klaidingos nusidėvėjimo apskaitos ilgalaikio turto fondo (pasyvo 250 sąskaita) likutis nurodytas 12,9 tūkst. Lt mažesnis, o nusidėvėjimo (pasyvo 02 sąskaita) – šia suma didesnis. Tinkamai apskaičius nematerialųjį turta, jo verte turėtų būti didesni ilgalaikio turto ir nematerialiojo turto amortizacijos likučiai, o atstačius netinkamai priskaitytą

nusidėvėjimą, ilgalaikio turto fondo likutis balanse turėtų būti didesnis, o ilgalaikio turto nusidėvėjimo – atitinkamai mažesnis (žr. ataskaitos 1.2 d., 12–14 psl.);

– dėl netinkamai apskaitytų ilgalaikio, trumpalaikio turto ir atsargų ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaitoje (formoje Nr. 3) pateikta klaidinga ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo vertė, nusidėvėjimo (amortizacijos) likutis, turto likutinė vertė metų pabaigoje, o Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaitoje (formoje Nr. 4) klaidingi atsargų ir trumpalaikio turto likučiai metų pabaigoje (žr. ataskaitos 1.2 d., 12–14 psl.);

– dėl netinkamos pajamų ir kitų lėšų (už komunalines paslaugas) apskaitos pavaldžiose įstaigose suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse (formoje Nr. 1) pavedimų lėšų (aktyvo 110 sąskaita) likutis nurodytas 63,3 tūkst. Lt didesnis, lėšų, gautų už teikiamas paslaugas (aktyvo 111 sąskaita), likutis 52,8 tūkst. Lt mažesnis, kitų lėšų (aktyvo 112 sąskaita) – 10,5 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su biudžetu (aktyvo 173 sąskaita) – 16,9 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaita) – 35,9 tūkst. Lt didesnis, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 5,6 tūkst. Lt didesnis, biudžetinių įstaigų pajamų (pasyvo 400 sąskaita) – 1 281,1 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaita) – 16,2 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už pavedimų lėšas (pasyvo 176 sąskaita) – 13,5 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaita) – 722,6 tūkst. Lt mažesnis. Negalime patvirtinti dalies atsargų (aktyvo 06 sąskaitos 48,8 tūkst. Lt), biudžetinių įstaigų pajamų (pasyvo 400 sąskaitos 73,4 tūkst. Lt), atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaitos 6,8 tūkst. Lt) likučių teisingumo (žr. ataskaitos 1.3 d., 14–19 psl.);

– dėl netinkamos piniginių lėšų apskaitos pavaldžiose įstaigose, suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse biudžetinių lėšų (aktyvo 100 sąskaita) likutis 18,8 tūkst. Lt mažesnis, pavedimų lėšų (aktyvo 110 sąskaita) – 537,6 tūkst. Lt mažesnis, lėšų, gautų už prekes ir paslaugas (aktyvo 111 sąskaita) – 102,4 tūkst. Lt mažesnis, kitų lėšų (aktyvo 112 sąskaita) – 640,3 tūkst. Lt didesnis, kitų lėšų kasoje (aktyvo 122 sąskaita) – 0,7 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už trūkumus (aktyvo 170 sąskaita) – 26,1 tūkst. Lt mažesnis, išlaidų iš biudžeto (aktyvo 200 sąskaita) – 26,1 tūkst. Lt didesnis, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 18,5 tūkst. Lt mažesnis, finansavimo iš kitų šaltinių (pasyvo 232 sąskaita) – 94,4 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaita) – 14,2 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už pavedimų lėšas (pasyvo 176 sąskaita) – 94,4 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su deponentais (pasyvo 177 sąskaita) – 14,2 tūkst. Lt didesnis, kompensuotų nuompinigių (pasyvo 410 sąskaita) – 101,6 tūkst. Lt mažesnis (žr. ataskaitos 1.3 d., 19–20 psl.);

– dėl pavaldžiose įstaigose netinkamai tvarkytos atsiskaitymų, pagamintos produkcijos, gamybinės veiklos sąnaudų, išlaidų apskaitos, dėl netinkamai taikyto dvejetainio įrašo apskaitant

biudžeto, pavedimų, kompensuotų nuompinigių ir kitas lėšas suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis (aktyvo 160 sąskaita) likutis nurodytas 0,9 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už trūkumus (aktyvo 170 sąskaita) – 1,4 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas (aktyvo 171 sąskaita) – 0,6 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už pavedimų lėšas (aktyvo 176 sąskaita) – 20,7 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaita) – 99,7 tūkst. Lt didesnis, išlaidų iš biudžeto (aktyvo 200 sąskaita) – 334,7 tūkst. Lt didesnis, paskirstytinų išlaidų (aktyvo 210 sąskaita) – 26,9 tūkst. Lt didesnis, pavedimų lėšų išlaidų (aktyvo 214 sąskaita) – 120,4 tūkst. Lt mažesnis, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 36 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis (pasyvo 160 sąskaita) – 0,9 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas (pasyvo 171 sąskaita) – 8,8 tūkst. Lt didesnis, tikslinių atsiskaitymų (pasyvo 172 sąskaita) – 60 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaita) – 1,4 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaita) – 3,3 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su darbuotojais pagal darbo užmokestį (pasyvo 180 sąskaita) – 28,2 tūkst. Lt didesnis, taip pat negalime patvirtinti dalies atsiskaitymų su biudžetu (aktyvo 173 sąskaitos 1,7 tūkst. Lt), atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaitos 19,7 tūkst. Lt), finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaitos 27 tūkst. Lt), atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaitos 56,7 tūkst. Lt) likučių teisingumo ir negalime įvertinti, kokių dar sąskaitų likučiai balanse klaidingi 106,3 tūkst. Lt (žr. ataskaitos 1.4 d., 20–23 psl.);

– dėl netinkamai tvarkytos atsiskaitymų apskaitos Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo ataskaitoje (formoje Nr. 6) debetinio įsiskolinimo iš biudžeto lėšų likutis nurodytas 7,2 tūkst. Lt didesnis, kreditinio įsiskolinimo iš biudžeto lėšų likutis – 15,2 tūkst. Lt didesnis (žr. ataskaitos 1.4 d., 21, 23 psl.).

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turėtų ankstesnėse pastraipose išdėstyti dalykai, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2009 metų suvestinės finansinės ir kitos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos ir pateiktos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą ir finansinių ir kitų ataskaitų sudarymą.

Audito metu vertindami valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams nustatėme:

– ministerija biudžeto asignavimus (5 784,2 tūkst. Lt) naudojo ne pagal nustatytą paskirtį ir taip pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas; skyrė 3 479 tūkst. Lt pavaldžiai įstaigai, nesivadovaudama Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija; pavaldžios

įstaigos gautus asignavimus naudojo ne pagal patvirtintą sąmatą ir taip pažeidė Biudžetinių įstaigų įstatymą (žr. ataskaitos 1.1.2 d., 8–11 psl.);

– ministerijai pavaldžios įstaigos biudžeto asignavimus (79,4 tūkst. Lt) panaudojo pažeisdamos Buhalterinės apskaitos ir Biudžeto sandaros įstatymus, nes padengė ateinančių metų išlaidas (žr. ataskaitos 2 d., 23–24 psl.);

– dalis biudžeto asignavimų (3,3 tūkst. Lt), skirtų pavedimams vykdyti, buvo panaudoti ne pagal paskirtį, o nenumatytoms priemonėms įsigyti (žr. ataskaitos 1.1.1 d., 7 psl.);

– ministerijai pavaldžios kolegijos panaudojo biudžeto asignavimus (36,5 tūkst. Lt), išmokėdamos darbuotojams pašalpas ir kitas išmokas, nenumatytas darbo užmokesčių reglamentuojančiuose teisės aktuose (žr. ataskaitos 4.1 d., 32 psl.);

– ministerijai pavaldžios įstaigos pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisykles, nes į valstybės biudžetą nepervedė 626,9 tūkst. Lt gautų pajamų, taip pat negalime patvirtinti, kad dvi pavaldžios įstaigos į biudžetą pervedė visas gautas pajamas už teikiamas paslaugas ir turto nuomą (žr. ataskaitos 1.3 d., 14–15, 18 psl.);

– pavaldžios įstaigos priedus, priemokas ir vienkartinės išmokas darbuotojams skyrė pažeisdamos teisės aktus, Vilniaus kolegija, Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų rehabilitacinis profesinio mokymo centras ir Dieveniškų technologijų ir verslo mokykla 13,2 tūkst. Lt darbo užmokesčiui skirtų asignavimų panaudojo pažeisdamos teisės aktus, taip pat negalėjome įvertinti, ar Vilkijos žemės ūkio ir Varėnos technologijos ir verslo mokyklos 19,4 tūkst. Lt darbo užmokesčiui skirtų asignavimų panaudojo teisėtai ir pagrįstai (žr. ataskaitos 2 d., 24–25 psl.);

– pavaldi įstaiga Nacionalinis egzaminų centras viršijo savo įgaliojimus prisiimdamas Biudžeto sandaros įstatyme asignavimų valdytojams nustatytas funkcijas ir skirdamas lėšas kitoms ministerijai pavaldžioms įstaigoms (žr. ataskaitos 1.1.2 d., 9–10 psl.);

– Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų rehabilitacinis profesinio mokymo centras išnuomojo ar kitaip perdavė patalpas tretiesiems asmenims, pažeisdamas teisės aktų reikalavimus (ne konkurso būdu, sudaręs bendradarbiavimo ar jungtinės veiklos, o ne nuomos ar panaudos sutartis) (žr. ataskaitos 2 d., 27 psl.);

– pavaldžios įstaigos sudarė sutartis ir pirkė prekes iš nuolatinių tiekėjų arba pirkė papildomus renovacijos darbus, nepritaikiusios Viešųjų pirkimų įstatyme numatytų pirkimo būdų (žr. ataskaitos 2 d., 27 psl.);

– pavaldi įstaiga Joniškio žemės ūkio mokykla pažeidė Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisykles, nes 2008

m. vykdydama pastato rekonstravimo darbus prisiėmė didesnius įsipareigojimus, negu numatyti biudžeto asignavimai investiciniam projektui vykdyti (žr. ataskaitos 4.2 d., 34 psl.).

Remdamiesi surinktais įrodymais pareiškiame, kad, išskyrus ankstesnėse pastraipose išdėstytus dalykus, 2009 metais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais, jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams reikšmingų neatitikčių Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimams nenustatėme.

Valstybinio audito išvada pateikta kartu su valstybinio audito ataskaita.

5-ojo audito departamento direktorė

Daiva Bakutienė

5-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė
auditorė

Eglė Merkininkienė